

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 616/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti CASSOSPORT Košice, s. r. o., Pri prachárni 11, Košice, zastúpenej advokátom JUDr. Rudolfom Bezákom, advokátska kancelária, Krmanova 14, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 20 C 34/2014 z 2. septembra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti CASSOSPORT Košice, s. r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. októbra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti CASSOSPORT Košice, s. r. o., Pri prachárni 11, Košice (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len

„dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 20 C 34/2014 z 2. septembra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v označenom konaní sp. zn. 20 C 34/2014 okresného súdu je v postavení žalobcu, ktorého predmetom je zaplatenie sumy 2 784 115 € s príslušenstvom. Okresný súd napadnutým uznesením uložil sťažovateľke, aby zložila preddavok na trovy konania v sume 139 205,75 € a zároveň takú istú povinnosť uložil aj žalovanému.

Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým namieta, že k porušeniu jej označených práv došlo v dôsledku toho, že okresný súd vydal napadnuté uznesenie bez toho, aby sťažovateľke ako žalobcovi doručil návrh žalovaného na rozhodnutie o povinnosti zložiť preddavok na vyjadrenie. Sťažovateľka poukazuje na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zastáva názor, že takýmto opomenutím okresného súdu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom. Sťažovateľka tiež namieta, že okresný súd bez ďalšieho skúmania uzatvoril, že sťažovateľka je účastníkom, ktorý nespĺňa predpoklady na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. K tomuto záveru mal okresný súd dôjsť na základe uznesenia vydaného skôr v napadnutom konaní z 1. júla 2014. Sťažovateľka v tejto súvislosti tiež okresnému súdu vytýka, že neprihliadol na skutočnosť, že uvedené uznesenie bolo vydané rok pred tým, ako vydal napadnuté uznesenie.

Na základe uvedených sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Zo sťažnosti možno vyvodiť, že podstatou je námietka sťažovateľky, podľa ktorej napadnutým uznesením okresného súdu došlo k neprípustnému zásahu do jej základného práva na súdnu ochranu, na rovnosť účastníkov v konaní, ako aj k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to konkrétne do jej práva na prístup k súdu v dôsledku nedoručenia návrhu žalovaného okresným súdom na jej vyjadrenie, čím jej mala byť odňatá možnosť konať pred súdom. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazovala na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorými najvyšší súd zrušil uznesenia tam uvedených krajských súdov a okresných súdov o zastavení konania vydaných v dôsledku nesplnenia uloženej povinnosti zložiť preddavok na trovy konania, a to pre vadný postup okresných súdov, ktoré v procese rozhodovania o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania nedoručili návrh žalobcovi na vyjadrenie, čím znemožnili realizovať procesné oprávnenie žalobcu oboznámiť sa vopred v primeranom čase s predmetným návrhom žalovaného. Takýto postup súdu prvého stupňa podľa najvyššieho súdu vykazuje znaky procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

V súlade s § 141a ods. 1 OSP navrhovateľovi, u ktorého nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 v celom rozsahu a ktorý uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy prevyšujúcej 400-násobok životného minima pre jednu

plnoletú fyzickú osobu, súd na návrh odporcu uloží, aby v lehote nie dlhšej ako 60 dní zložil preddavok na trovy konania. Na zloženie preddavku podľa prvej vety vyzve súd súčasne s uložením povinnosti navrhovateľovi v rovnakej lehote aj odporcu. Povinnosť zložiť preddavok na trovy konania nemá účastník, ktorého majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní. Ak navrhovateľ preddavok na trovy konania v určenej lehote nezloží a odporca, ktorý má povinnosť zložiť preddavok, ho zložil, súd konanie v lehote 15 dní od uplynutia lehoty na zloženie preddavku na trovy konania zastaví.

Podľa názoru ústavného súdu je v posudzovanom prípade už na prvý pohľad zrejmé, že napadnutým uznesením okresného súdu k neprípustnému zásahu do označeného práv dôjsť nemohlo. Samotné vydanie napadnutého uznesenia, ale ani nadobudnutie právoplatnosti tohto uznesenia nemá totiž bez ďalšieho za následok stratu prístupu k súdu pre sťažovateľku. K dôsledkom, na ktoré sťažovateľka v sťažnosti poukazuje, by totiž mohlo dôjsť až prípadným vydaním uznesenia o zastavení konania v zmysle už citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (obdobne pozri napr. II. ÚS 129/2012, II. ÚS 135/2012, IV. ÚS 721/2013).

Na rozdiel od uznesenia o povinnosti zložiť preddavok v zmysle § 141a ods. 1 poslednej vety Občianskeho súdneho poriadku proti uzneseniu o zastavení konania je prípustné odvolanie a vo vzťahu proti prípadnému nepriaznivému potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu prichádza do úvahy aj podanie dovolania, a to s prihliadnutím na dôvod uvedený § 237 písm. f) OSP, na ktorý sťažovateľka poukazovala. Tak v rámci odvolacieho konania, ako aj v rámci dovolacieho konania proti prípadnému uzneseniu okresného súdu o zastavení konania bude mať sťažovateľka možnosť uplatňovať všetky tie zásadné námietky, ktoré sú obsahom sťažnosti podanej ústavnému súdu. Všeobecné súdy preto v takomto prípade budú mať možnosť skúmať, či prípadné zastavenie konania pre nezaplatenie preddavku na trovy konania je v danom prípade zlučiteľné s tými právami, porušenie ktorých sťažovateľka touto sťažnosťou namieta. Za týchto okolností ústavný súd považuje podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy za predčasné, keďže sťažovateľka bude mať v ďalšom priebehu konania vedeného

pod sp. zn. 20 C 34/2014 k dispozícii účinné právne prostriedky na ochranu svojich označených práv.

Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľka môže domôcť využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. III. ÚS 207/04, I. ÚS 127/05).

Ústavný súd pripomína, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (m. m. IV. ÚS 187/09). V danej veci nepovažoval za potrebné obšírnejšie sa zaoberať argumentáciou sťažovateľky, pretože aj v prípade opodstatnenosti jej tvrdení existujú možnosti nápravy v ďalšom priebehu konania v merite veci.

Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

Ústavný súd k okolnostiam sťažovateľkinej veci uvádza, že predmet konania o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania nemožno stotožňovať s predmetom konania, ktorým v okolnostiach prípadu je zaplatenie sumy 2 784 115 € s príslušenstvom. Toto rozhodnutie nie je rozhodnutím o otázke tvoriacej predmet sporového konania. Konanie o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania preto predstavuje čiastkový procesný postup všeobecného súdu smerujúci k rozhodnutiu slúžiacemu na zabezpečenie platenia trov konania.

V spojitosti s tým ústavný súd zastáva názor, že napadnuté uznesenie okresného súdu by mohlo zakladať porušenie označených práv sťažovateľky len v prípade, ak by bolo spojené s konkrétnym relevantným nepriaznivým dôsledkom pre sťažovateľku, ktorý bol

týmto uznesením spôsobený, pričom by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne v opravných konaniach (m. m. III. ÚS 30/2010). Sťažovateľka, naopak, v tejto súvislosti tvrdí, že v ďalšom konaní s poukazom na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu nevyhnutne musí dôjsť k zrušeniu prípadného uznesenia o zastavení konania.

Vzhľadom na to, že právomoc ústavného súdu je subsidiárna v súlade s čl. 127 ústavy a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky pre nedostatok svojej právomoci (m. m. II. ÚS 129/2004, I. ÚS 20/2011, I. ÚS 311/2011, III. ÚS 30/2010, IV. ÚS 186/2010).

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľné činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06).

Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd pridržiavajúc sa tejto línie svojej stabilnej judikatúry, ako aj opierajúc svoje závery o rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva nezistil v obsahu sťažnosti žiadnu skutočnosť alebo dôvod na to, aby sa v danej veci odchýlil od tohto právneho názoru, preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. decembra 2015